

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-348/12 P

**Europos Sąjungos Taryba
prieš
Manufacturing Support & Procurement Kala Naft Co., Tehran**

„Apeliacinis skundas — Irano Islamo Respublikai taikomos ribojamosios priemonės siekiant užkirsti kelią branduolinių ginklų platinimui — Priemonės, nukreiptos prieš Irano naftos ir dujų sektorių — Lėšų išaldymas — Pareiga motyvuoti — Pareiga pagrįsti priemonės taikymą“

Santrauka – 2013 m. lapkričio 28 d. Teisingumo Teismo (penktoji kolegija) sprendimas

1. *Ieškinys dėl panaikinimo — Priimtimumo sąlygos — Suinteresuotumas pareikšti ieškinį — Fiziniai ar juridiniai asmenys — Tiesiogiai ir konkrečiai su jais susiję aktai — Ieškinys dėl akto, kuriuo ieškovui nustatomos ribojamosios priemonės — Vyriausybės organizacija, kuri remiasi su pagrindinėm teisėm susijusia apsauga ir garantijomis — Klausimai, susiję ne su pagrindo priimtimumu, o su jo pagrįstumu*

(SESV 263 straipsnio ketvirta pastraipa ir 275 straipsnio antra pastraipa)

2. *Teismo procesas — Naujų pagrindų pateikimas vykstant procesui — Pirmą kartą per posėdį nurodytas pagrindas — Nepriimtimumas*

(Bendrojo Teismo procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa)

3. *Europos Sąjunga — Teismo vykdoma institucijų aktų teisėtumo kontrolė — Ribojamosios priemonės Iranui — Priemonės, priimtose kovojant su branduolinių ginklų platinimu — Kontrolės apimtis*

(SESV 275 straipsnio pirma pastraipa, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalis, 47 straipsnis ir 52 straipsnio 1 dalis)

4. *Bendra užsienio ir saugumo politika — Ribojamosios priemonės Iranui — Asmenų, subjektų ar organizacijų, dalyvaujančių branduolinių ginklų platinimo veikloje ar teikiančių jai paramą, lėšų išaldymas — Parama Irano veiklai, susijusiai su didesne branduolinių ginklų platinimo rizika — Sąvoka — Prekyba svarbiausia įranga ir technologijomis, skirtomis naftos ir dujų pramonei — Įtraukimas — Realios draudžiamos veiklos nebuvimas — Poveikio nebuvimas*

(Tarybos sprendimas 2010/413/BUSP; Tarybos reglamento Nr. 423/2007 7 straipsnio 2 dalis, Reglamentas Nr. 668/2010 ir Reglamento Nr. 961/2010 8 straipsnis ir 16 straipsnio 2 dalis)

5. *Bendra užsienio ir saugumo politika — Ribojamosios priemonės Iranui — Asmenų, subjektų ar organizacijų, dalyvaujančių branduolinių ginklų platinimo veikloje ar teikiančių jai paramą, lėšų išaldymas — Priėmimo sąlygos, kai teisės aktai suformuluoti vartojant bendras formuluotes — Reikalavimas nurodyti veiksmus iki lėšų išaldymo — Nebuvimas — Nuorodos į bendrąjį tikslą, kuris matyti iš tam tikros bendrovės įstatų, pakankamumas*

6. *Bendra užsienio ir saugumo politika — Ribojamosios priemonės Iranui — Teisinis pagrindas — Ribojamosios priemonės, numatytos sprendime, priimtame remiantis ESS 29 straipsniu — Tarybos kompetencija priimti ribojamąsias lėšų išaldymo priemones savarankiškai ir atskirai nuo Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rekomenduojamų ribojamųjų lėšų išaldymo priemonių*

(ESS 29 straipsnis; SESV 215 straipsnis ir 291 straipsnio 2 dalis; Tarybos sprendimas 2010/413/BUSP; Tarybos reglamentai Nr. 423/2007, Nr. 668/2010 ir Nr. 961/2010)

7. *Bendra užsienio ir saugumo politika — Ribojamosios priemonės Iranui — Asmenų, subjektų ar organizacijų, dalyvaujančių branduolinių ginklų platinimo veikloje ar teikiančių jai paramą, lėšų išaldymas — Nuosavybės teisės ir ekonominės veiklos laisvės apribojimas — Leistinumai — Proporciumo principo pažeidimas — Nebuvimas*

1. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 50, 51 punktus)

2. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 52 punktą)

3. Sąjungos teismai pagal Sutartimi jiems suteiktą kompetenciją privalo atlikti iš principo visišką visų Sąjungos teisės aktų teisėtumo kontrolę pagrindinių teisių, kurios yra sudėtinė Sąjungos teisinės sistemos dalis, atžvilgiu. Prie šių pagrindinių teisių, be kita ko, pirmiausia priskirtinas teisės į gynybą paisymas ir teisė į veiksmingą teisminę apsaugą. Pirmoji iš šių teisių, įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalyje, apima teisę būti išklaustam ir teisę susipažinti su bylos medžiaga, paisant teisėtų konfidencialumo interesų. Antrąją iš šių pagrindinių teisių, kuri įtvirtinta Chartijos 47 straipsnyje, reikalaujama, kad suinteresuotasis asmuo galėtų sužinoti dėl jo priimto sprendimo motyvus perskaitęs patį sprendimą, arba tada, kai jo prašymu apie šiuos motyvus jam pranešama, neribojant kompetentingo teismo teisės reikalauti iš atitinkamos institucijos juos pranešti, kad šis asmuo galėtų kuo geresnėmis sąlygomis ginti savo teises ir, susipažinęs su visa informacija, nuspręsti, ar tikslinga kreiptis į kompetentingą teismą, taip pat tam, kad šis teismas galėtų visiškai vykdyti atitinkamo sprendimo teisėtumo kontrolę.

Vis dėlto Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje pripažįstami joje įtvirtintų teisių įgyvendinimo apribojimai, jeigu atitinkamu apribojimu paisoma nagrinėjamos pagrindinės teisės esminio turinio ir, laikantis proporcingumo principo, jis yra būtinas ir veiksmingai atitinka Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus. Be to, teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę apsaugą pažeidimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkrečias kiekvieno nagrinėjamo atvejo aplinkybes, visų pirma į nagrinėjamo akto pobūdį, jo priėmimo aplinkybes ir atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas. Konkrečiai kalbant, asmens nenaudai priimtas aktas yra pakankamai motyvuotas, jeigu jis priimtas suinteresuotajam asmeniui žinomomis aplinkybėmis, leidžiančiomis jam suprasti dėl jo priimtos priemonės reikšmę.

Dėl sprendimo nustatyti ribojamąsias priemones teisėtumo kontrolės pažymėtina, kad, atsižvelgiant į nagrinėjamų ribojamųjų priemonių prevencinį pobūdį, jeigu atlikdamas šio sprendimo teisėtumo kontrolę Sąjungos teismas mano, kad bent vienas iš nurodytų motyvų yra pakankamai tikslus ir konkretus, kad jis pagrįstas ir kad pats savaime yra pakankamas pagrindas patvirtinti šį sprendimą, aplinkybė, kad kiti iš šių motyvų tokie nėra, negali pateisinti šio sprendimo panaikinimo. Be to, Chartijos 47 straipsnyje garantuojama veiksminga teismine kontrole taip pat reikalaujama, kad Sąjungos teismas įsitikintų, jog šis sprendimas, kuris individualiai susijęs su atitinkamu asmeniu ar subjektu, pagrįstas pakankamai svariais faktais. Tai reiškia, kad turi būti tikrinami dėstant motyvus,

kuriais pagrįstas šis sprendimas, nurodyti faktai, todėl teismas turi patikrinti ne vien tai, ar nurodyti motyvai apskritai yra įtikinami, bet ir nustatyti, ar šie motyvai arba bent vienas jų, vertinamas kaip pakankamas šiam sprendimui pateisinti, yra pagrįsti.

(žr. 65–73 punktus)

4. Iš Reglamento Nr. 961/2010 dėl ribojamųjų priemonių Iranui, kuriuo panaikinamas Reglamentas Nr. 423/2007, 8 straipsnio 1 ir 2 dalių darytina išvada, kad žodžių junginys „perkant draudžiamas prekes ir technologijas“, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 16 straipsnio 2 dalį, reiškia svarbiausios įrangos ir technologijos, skirtos šiems naftos ir dujų pramonės pagrindiniams sektoriams Irane, pirkimą. Dėl Įgyvendinimo reglamento Nr. 668/2010, kuriuo įgyvendinama Reglamento Nr. 423/2007 dėl ribojančių priemonių Iranui 7 straipsnio 2 dalis, reikia pripažinti, kad juo įgyvendinama Reglamento Nr. 423/2007 dėl ribojančių priemonių Iranui 7 straipsnio 2 dalis, kurioje, skirtingai nuo Reglamento Nr. 961/2010 16 straipsnio 2 dalies, nebuvo aiškiai numatytas draudžiamų prekių ir technologijų pirkimas. Vis dėlto Reglamento Nr. 423/2007 7 straipsnio 2 dalies a punkte numatytas dalyvavimas Irano veikloje, susijusioje su didesne branduolinių ginklų platinimo rizika, tiesioginė sąsaja su tokia veikla ar paramos jai teikimas. Žodis „parama“ reiškia mažesnę ryšį su Irano branduoline veikla nei žodžiai „dalyvauja“ ir „tiesiogiai susiję“ ir gali apimti prekių ir įrangos, susijusios su dujų ir naftos pramone, pirkimą ar prekybą jomis.

Atsižvelgiant į Saugumo Tarybos rezoliuciją 1929 (2010), 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos deklaraciją ir Sprendimą 2010/413 dėl ribojamųjų priemonių Iranui, kuriuo panaikinama Bendroji pozicija 2007/140, kuriame minimos iš energijos sektoriaus gaunamos pajamos ir rizika, susijusi su naftos ir dujų sektoriui skirta įranga, siekiant įvertinti Reglamentu Nr. 668/2010 nustatytos ribojamosios priemonės teisėtumą, Reglamento Nr. 423/2007 7 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad prekyba svarbiausia įranga ir technologijomis, skirtomis šiam naftos ir dujų pramonės sektoriui, gali būti pripažinta parama Irano Islamo Respublikos branduolinei veiklai.

Taigi negalima pripažinti, kad ribojamųjų priemonių nustatymo subjektui prielaida yra ankstesnis realios draudžiamos veiklos vykdymas, nes vien rizikos, kad atitinkamas subjektas taip elgsis ateityje, nepakanka.

(žr. 77, 79, 80, 83, 84 punktus)

5. Kai ginčijamų aktų, kuriuose numatytas lėšų įšaldymas, nuostatose vartojamos bendros formuluotės, nenurodant veiksmų iki sprendimo įšaldyti lėšas, gali pakakti vien nuorodos į bendrąją tikslą, kuris matyti iš bendrovės įstatų, kad būtų pateisintos nustatytos ribojamosios priemonės.

(žr. 85 punktą)

6. Sprendimo 2010/413 dėl ribojamųjų priemonių Iranui, kuriuo panaikinama Bendroji pozicija 2007/140, ir Sprendimo 2010/644, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2010/413, teisinis pagrindas – ESS 29 straipsnis, Įgyvendinimo reglamento Nr. 668/2010, kuriuo įgyvendinama Reglamento Nr. 423/2007 dėl ribojančių priemonių Iranui 7 straipsnio 2 dalis, teisinis pagrindas – SESV 291 straipsnio 2 dalis ir Reglamentas Nr. 423/2007 dėl ribojančių priemonių Iranui, o Reglamento Nr. 961/2010 dėl ribojančių priemonių Iranui, kuriuo panaikinamas Reglamentas Nr. 423/2007, teisinis pagrindas – SESV 215 straipsnis. Šiomis Sutarties nuostatomis Tarybai suteikta kompetencija priimti aktus, nustatančius atskiras ribojamąsias priemones, kurios skiriasi nuo konkrečiai Saugumo Tarybos rekomenduojamų priemonių. Nors į Saugumo Tarybos rezoliuciją 1929 (2010) ir 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos deklaraciją reikia atsižvelgti siekiant išaiškinti šiuos aktus, jos negali būti šių aktų teisinis pagrindas.

(žr. 108, 109 punktus)

7. Proporcingumo principo laikymosi teisminės kontrolės klausimu reikia pripažinti didelę Sąjungos teisės aktų leidėjo veiksmų diskreciją srityse, kurios reikalauja jo politinio, ekonominio ir socialinio pobūdžio sprendimų ir kuriose jis turi atlikti sudėtingus vertinimus. Todėl tik akivaizdžiai netinkama šiose srityse priimta priemonė, palyginti su tikslu, kurio kompetentinga institucija ketina siekti, gali turėti įtakos tokios priemonės teisėtumui.

Be kita ko, nuosavybės teisė ir ekonominės veiklos laisvė nėra absoliučios teisės ir gali būti nustatyti naudojimosi jomis apribojimai, jeigu jie pagrįsti Sąjungos siekiamais bendrojo intereso tikslais. Todėl teisei laisvai verstis profesine veikla, kaip ir teisei į nuosavybę, gali būti nustatyti apribojimai, jeigu jie praktiškai atitinka Bendrijos siekiamus bendro intereso tikslus, ir siekiamų tikslų atžvilgiu nėra neproporcingas bei neleistinas kišimasis, sudarantis grėsmę pačios garantuojamos teisės esmei. Šiuo klausimu pažymėtina, kad tikslas užkirsti kelią branduolinių ginklų platinimui ir šitaip daryti spaudimą Irano Islamo Respublikai nutraukti tokią veiklą prisideda prie bendresnių pastangų išsaugoti tarptautinę taiką ir saugumą, todėl yra teisėtas.

Kalbant apie proporcingumą, reikia pažymėti, kad tiek Saugumo Taryba, tiek Sąjunga toliau imasi ribojamųjų priemonių ir jos pateisinamos anksčiau priimtų priemonių neveiksmingumu.

(žr. 120–122, 124, 126 punktus)